



Силабус курсу КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність – 072 Фінанси, банківська
справа та страхування
Освітньо-професійна програма - «Фінанси,
банківська справа та страхування»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання:
українська

ППП

Керівник курсу

к.е.н., доцент Бугель Юлія Володимирівна

Контактна інформація: b.juliya27@ukr.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та практичні аспекти кредитування малого і середнього бізнесу.

Метою викладання навчальної дисципліни «Кредитування малого та середнього бізнесу» є формування базової системи знань щодо ролі підприємств малого та середнього бізнесу у процесі становлення та розвитку економіки країни; вивчення основ кредитування банками малого та середнього бізнесу з метою забезпечення додатковими фінансовими ресурсами. Формування у студентів дослідницьких навичок; знання законодавства України в сфері кредитування малих і середніх підприємств.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Кредитування малого та середнього бізнесу» є сформулювати у майбутніх спеціалістів розуміння основних економічних явищ і процесів, що мають місце на ринку фінансових ресурсів, а також вивчити можливості та загрози використання позичкового капіталу від національних та міжнародних фінансових організацій та держави з метою провадження ефективної та прибуткової підприємницької діяльності; закласти основи економічного мислення, яке опирається на глибокі знання економічних законів та механізму їх впливу, використання передового досвіду для підвищення ефективності роботи економічних контрагентів в мінливому економічному просторі.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
Модуль 1. Теоретичні основи кредитування малого та середнього бізнесу			
(4/1)	Тема 1. Роль малого та середнього підприємництва економічному розвитку країни	Вивчити поняття підприємництва на різних етапах економічного розвитку, характерні риси підприємця. Економічна сутність малого підприємництва, його функції, основні особливості, переваги та недоліки. Підходи до класифікації малих та середніх	Тестові завдання, питання

		<p>підприємств за національними та міжнародними стандартами. Роль МСП в розвитку економіки. Підприємницький капітал. Роль і значення позикового капіталу для розвитку підприємництва.</p>	
(4/1)	<p>Тема 2. Фінансово-кредитний механізм сприяння розвитку малого та середнього підприємництва</p>	<p>Засвоїти теоретичні основи кредитування малого та середнього фінансово-кредитного механізму сприяння малому і середньому підприємництву. Принципи та особливості формування фінансово-кредитного механізму розвитку малого і середнього бізнесу. Основні типи та напрями фінансово-кредитної підтримки малого та середнього підприємництва. Проблеми у фінансово-кредитній сфері суб'єктів малого і середнього бізнесу в Україні.</p>	<p>Дискусійні питання</p>
(4/2)	<p>Тема 3. Теоретичні засади організації банківського кредитування малого і середнього бізнесу</p>	<p>Зрозуміти економічну сутність банківського кредиту та принципи організації кредитних взаємин банків із суб'єктами середнього та малого підприємництва. Основні завдання та цілі банківського кредитування малого бізнесу. Банківські кредитні продукти для малого підприємництва та особливості їх реалізації. Мікрокредитування малого бізнесу як важливий напрям реалізації банківського кредитування. Оцінка кредитоспроможності позичальника-юридичної особи. Процес банківського кредитування. Економічна та правова робота банків з позичальниками. Кредитна угода, її зміст та значення для організації кредитних відносин.</p>	<p>Дискусійні питання</p>
(4/2)	<p>Тема 4. Ринок мікрокре-</p>	<p>Розглянути сутність мікро</p>	<p>Тестування,</p>

	дитування в Україні.	кредитування і його значення в розвитку малого і середнього бізнесу. Характеристика учасників ринку мікrokредитування в Україні. Аналіз основних тенденцій розвитку ринку мікrokредитування в Україні. Перспективи розвитку ринку мікро кредитування в умовах сучасних викликів. Законодавче регулювання ринку мікрофінансових компаній. Умови мікrokредитування в Україні.	усне опитування, есе
Модуль 2. Практичні аспекти кредитування суб'єктів малого і середнього бізнесу в Україні			
(4/2)	Тема 5. Державна підтримка підприємств малого і середнього бізнесу. Програми мікrokредитування	Передбачено висвітлення окремих аспектів державної політики у сфері розвитку малого та середнього бізнесу. Державна підтримка суб'єктів малого і середнього бізнесу. Види державної підтримки СМСБ та об'єктів інфраструктури. Порядок надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва. Державна програма «Доступні кредити 5,7,9». Програми фонду розвитку підприємництва: програма мікро-кредитування; програма рефінансування заходів з підтримки системи кредитування у сільській місцевості; програма кредитування ММСП за пріоритетними галузевими напрямками; програма з підтримки фінансування інвестиційних проектів малих та середніх підприємств за пріоритетними напрямками.	Тестування, усне опитування, есе

(4/2)	Тема 6. Підтримка малого і середнього бізнесу за рахунок фондів міжнародних організацій	Передбачено розглянути і проаналізувати міжнародні джерела та програми фінансування малого бізнесу. Характеристика програм кредитування від міжнародних фінансових організацій: програма для кредитування МСП від ЄБРР; проект фінансування розвитку МСБ від ЄІБ; Глобальна програма торговельного фінансування (Global Trade Finance Program) Міжнародної Фінансової Корпорації (МФК), США; Проект доступу до довготермінового фінансування від Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР); Програми ЄС для МСП: EU4Business, Горизонт 2021-2027. Інтерактивна онлайн-платформа для МСБ в рамках Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України»	Тестування, усне опитування, есе
(4/2)	Тема 7. Міжнародний досвід кредитування малого і середнього підприємництва	Опанувати особливості малого бізнесу у зарубіжних країнах. Роль малого і середнього бізнесу в економіках різних країн. Характеристика позитивних та негативних рис функціонування малого і середнього бізнесу. Специфіка фінансового забезпечення розвитку малих підприємств за участю держави та місцевих органів самоврядування.	Тестування, усне опитування, есе
(4/2)	Тема 8. Інноваційні інструменти фінансування малого та середнього бізнесу	Вивчити сутність новітніх фінансових технологій (FinTech) на фінансовому ринку. Перспективи та виклики для розвитку FinTech-ринку в Україні. P2P кредит - інноваційний інструмент позики. Інтернет-платформи приватних позик. Колективне фінансування (Краудфандинг).	Тестування, усне опитування, есе

Рекомендовані джерела інформації:

1. Актуальні грантові можливості від Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України». URL: https://biz.ligazakon.net/news/214039_aktualn-grantov-mozhliivost-vd-programi-usaid-konkurentospromozhna-ekonomka-ukrani
2. Балдич Н., Гринчук Н. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування: практичний посібник. Федерація канадських муніципалітетів / Проєкт міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст», 2020 рік. Частина
URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/604/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_4.pdf
3. Бугель Ю., Очеретко Б., Цифрова трансформація банківської системи: інновації та вплив на фінансові послуги. Економічний аналіз. 2024. Том 34. № 3. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa>
4. Бугель Ю. Особливості управління кредитним портфелем банківських установ в умовах війни. Економічний аналіз. 2024. Том 34. № 3. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa>
5. Версаль Н. Переваги та недоліки зовнішніх джерел фінансування малих та середніх підприємств в Україні. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2020. №1. С. 182-194.
6. Вергун А.М., Матвієнко С.М. Роль та перспективи розвитку мікrokредитування в країнах, що розвиваються *Ефективна економіка*. № 2. 2020. С. URL: <https://economy.nauka.com.ua>
7. Гранти на бізнес. Як і де отримати безповоротну фінансову допомогу на підприємництво URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/08/17/690436/>
8. Державна програма підтримки бізнесу «Доступні кредити 5-7-9%». URL: <https://5-7-9.gov.ua>
9. Закон України «Про споживче кредитування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text>
10. Закон України «Про електронну комерцію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>
11. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>
12. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: постанова Правління НБУ: затверджена 28.08.2001р. № 368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>
13. Коваленко, В., Радова, Н. Банківський кредит у формуванні фінансово-інвестиційного механізму розвитку малого та середнього підприємництва в Україні. *Економіка та суспільство*, 2020 № 22. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-3>
14. Малий бізнес : етап становлення, ризику та перспектива : метод. рек. / за заг. ред. О.М. Десятнюк, Р. Р. Кулика. 4-те вид. Київ : Гнозис, 2020. 104 с.
15. Огляд інструментів підтримки бізнесу в період воєнного стану в Україні (за 01.07 – 31.07.2022 р.). URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-biznesu-v-period-voyennoho-stanu-v-0>
16. Партин Г. О., Омелян Х. А. Кредитування діяльності малих і середніх підприємств в Україні: сучасні особливості та шляхи розвитку. *Ефективна економіка*. 2022. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10009>
17. Чайковський Я.І. Сучасний стан та напрями розвитку банківського кредитування малого і середнього бізнесу в Україні. *Світ фінансів*. 2021. № 3 (68). С.80-90.
18. Як влада допомагає малому та середньому бізнесу в різних країнах. Електронне видання «Відомості». 2020.
URL: <https://www.vedomosti.ru/economics/articles/2020/04/08/827470-pomogayut-malomubiznesu>.

19. 50 грантів до 1,2 млн грн українському бізнесу від Програми USAID (до 24 липня 2023 року). URL: <https://platforma-msb.org/50-grantiv-do-1-2-mln-ukrayinskому-biznesu-vid-programy-usaid-do-24-lypnya-2023-roku/>

20. How AI is Disrupting the Financial Services Industry. October 2020. URL: <https://www.cardrates.com/news/autonomous-next-shows-how-ai-impacts-the-financial-industry/>

21. Key Small Business Statistics. 2021. URL: https://www.ic.gc.ca/eic/site/061.nsf/eng/h_03147.html#5.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Кредитування малого та середнього бізнесу» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5 %	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 8 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 8 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Гестові завдання (10 тестів по 5 бали за тест) – макс. 50 балів	Оцінюється за 100-бальною шкалою як середньозважена величина його складових: -80% - повнота виконання завдань тренінгу; -20% - оцінка презентаційних матеріалів	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)